

MAATALOUS

Suomenlammas ei ole vaatimaton eläin, kyllä se tarvitsee kunnollisen hoidon ja rehustuksen, eivät ne menesty saarissa. **AGRONOMI MATTI KOIVISTO, LIHASULAN SÄÄTIÖ**

Puimureiden kysyntä elpyi kahden lamavuoden jälkeen

Viljan hintojen vahvistuminen parin vuoden aikana on rohkaissut viljelijöitä investoimaan korjuukalustoon. Hintojen odotetaan jäävän pysyvästi koholle.

Puimurikauppiaiden ilmeet ovat parin synkän vuoden jälkeen iloisia, sillä kauppa on käynyt talvella ja keväällä odotettua paremmin. Tarkkoja myyntilukuja ei vielä tiedetä, sillä kauppvoja syntyy perinteisesti vielä kylvöjen jälkeen, kun oraat nousevat pintaan ja uudelleen aivan kylvöjen alla. Kauppiaiden arviot vaihtelevat. Markkinointijohtaja **Antti Anttila** Agritekitä on varma, että kaupaksi menee yli 350 puimuria. Linjajohtaja **Jukka Keltto** Konekeskolta on samoilla linjoilla. Puimureita on myyty jo nyt enemmän kuin viime kaudella yhteensä, Keltto sanoo. Anttilan mukaan kysyntä on lähes kaksinkertaistunut. Konekaupan johtaja **Risto Varis** Hankkija-Maataloudesta on kilpailijoita varovaisempi ja arvelee, että 300 koneen raja ylittyy vain vähän. Puimurimyyni on heilahdellut rajusti viljamarkkinoiden mukana 2000-luvulla. Harjalla käytiin kaudella 2008–2009, jolloin myytiin 470 puimuria. Seuraavana vuonna romahdettiin 200 puimuriin ja viime sato-kauden saldo oli 240 puimuria. Variksen mukaan puimurimyyni vaihtelee herkästi viljanäkymien tahdissa. Työkoneissa ei koettu samanlaista notkahdusta parin edellisen kauden aikana, eikä kysyntä ole toisaalta nyt juuri vilkastunut. ”Viljan hintoihin liittyi paljon epävarmuutta parina edellisenä vuonna. Nyt näyttää siltä, että hinnat ovat jääneet pysyvästi koholle eikä hinnan romahdusta odoteta, mieluummin trendi on nouseva”, Anttila miettii. Hän odottaa menekin tasaantuvan 300–350 puimuriin. Sekään ei ole paljon, yksi puimuri

Puimurikauppa piristyi kahden lamavuoden jälkeen, kun viljelijät alkoivat luottaa viljan hinnan pysymiseen koholla.

kuntaa kohti. Jokaisella pitää puida parisataa hehtaaria 20 vuoden ajan, jotta sato saadaan talteen. **Käytetyt myös kaupaksi** Uusien ohella myös käytetyt puimurit ovat liikkuneet hyvin. Variksen mukaan vaihtopuimu-

reita on varastossa selvästi vähemmän kuin tavallisesti tähän aikaan vuodesta. Kotimainen Sampo uudistui vuosi sitten ja Comia-mallistoa on myyty odotetun hyvin, Varis toteaa. Variksen mukaan puimureiden keskikoko on kasvanut nopeasti ja nyt liikutaan 170 he-

vosvoiman tuntumassa. Keskon ja Agritekin myymissä puimureissa 200 hevosvoiman raja on jo ohitettu. Kauppa on käynyt myös muualla. Claasin tehdas siirtyi kuusipäiväiseen työviikkoon tammikuussa, jotta kasvanneeseen kysyntään pystyttiin vastaamaan, Keltto kertoo.

Kelton mukaan puimureiden keskikoko harppasi pari vuotta sitten ja on pysynyt sen jälkeen. Maatilojen rakennekehitys kasvattaa myös puimureiden kokoa. Konekesko myy puimureita Suomen ohella Baltiassa, mikä tasoiittaa menekkiä. Viime kaudella yhtiö myi liki 300 puimuria ja nyt menee yli 250.

Siin peruspuimureihin, etukellalla varustettuihin nelikohlimisiin sekä viisikohlimisiin ja niitä suurempiin, Keltto kertoo. Konekesko myy puimureita Suomen ohella Baltiassa, mikä tasoiittaa menekkiä. Viime kaudella yhtiö myi liki 300 puimuria ja nyt menee yli 250.

Suomessa kysyntä kasvaa, mutta Liettuassa vastaavasti pudotaan puoleen viime kaudesta investointituen ongelmien takia. Talousvaikeuksissa oleva maa ei pysty hoitamaan omaa rahotusosuuttaan ja EU-tukikin jää saamatta. **VEIKKO NIITYMÄÄ**

Suomenlampaan vientiä käynnistellään Lihasulassa

KANGASALA (MT) Lihasulan säätiön säädekirja edellyttää mallikelpoista maataloutta. Tätä tarkoitusta toteuttavat ja edistävät nykyisin noin 350 suomenlampaan katras sekä tuotantoa ja jalostusta johtava agronomi **Matti Koivisto**. Koivisto tuntee onnistuneensa säädekirjan kirjaimen ja hengen toteutuksessa. Nyt on meneillään yritykset vieä suomenlampaita ulkomaille. Koiviston puheesta tulevat kohta alkuunsa mieleen tutut metsänjalostajat ja ravureiden kasvattajat. Jalostaja suhtautuu työhönsä intohimolla. Lihasulan säätiön hallitus tai säätiötä valvovat viranomaiset saavat halutessaan Koivistolta nopeasti kuvan, kuinka säädekirjan sana ”mallikelpoisuus” toteutuu. Tuotosseuranta osoittaa, että Lihasulan keskiarvokatraan yhden uuhien karitsat painavat kuusiviikkoina yhteensä 50 kiloa. Koko maan vastaava luku on 30 kiloa. **Suomen uuhi ei seisoskele tyhjänä** Suomenlampaan hedelmällisyys on maailmankuulu. Uuhet karitsoivat kahdesti vuodessa. Lihasulassa on syntynyt kahdet neloset vuoden aikana. ”Ulkomaiset rodut synnyttävät yhden tai kaksi karitsaa, uuhi seisoo tyhjän panttina pitkiä aikoja”, Koivisto sanoo. Pässikaritsat erotetaan emästä, kun ne tulevat sukukypsiksi kolmikuusina. Uuhet ovat sukukypsiä 5–6 kuukauden iässä. Varhainen sukukypsyys nopeuttaa tuotantoa ja jalostusta. Pässit osaavat asiansa hyvin.

Agronomi Matti Koivisto on ylpeä suomenlampaan jalostuksen tuloksista.

”Tuotanto perustuu 99-prosenttisesti pässiin, tiinehtyminen on sataprocenttista, Venäjällä ylikin”, Koivisto nauraa. Keinohedelmöityksessä tiinehtyy noin 60 prosenttia uuhista ensiyrityksellä. Kiiman ajoitus on haasteellista. Lihasula myy lampureille eloläimiä, uuhia ja päsejää. Pässien kysyntä on rajallista. ”Myynti äkkiä maan täyteen 30 pässillä”, Koivisto sanoo. Suomenlampaan linjat on rakennettu yhteistyössä neuvonnan kanssa. Ne ovat hyvä pohja karkijalostukselle. ”Haluamme pitää linjat leveinä, parantaa suomenlammasta ja turvata rodun säilymistä.” **Puhtaita katraita kaukomailla** Suomenlammasta on viety aikojen kuluessa yli 40 eri maahan. Puhtaita katraita on nyt Kanadassa, Yhdysvalloissa,

Uudessa-Seelannissa ja Australiassa, Koivisto kertoo. Suomenlampaan käytöllä on saatu parannettua monen rodun hedelmällisyyttä. Ulkomaille on viety spermaa ja alkioita. Lihasulan uudehkon sperma-aseman osalta meni kaikki uusiksi EU:n lainsäädännön muututtua äskettäin. Läänin-eläinlääkärit valvovat asemia. Karanteeni on tiukka eikä lampolan päästetä vieraita. Koivisto listaa yhden valtin suomenlampaasta lisää eli terveyden: ”Meillä Lihasulassa on mennyt monta vuotta niin, ettei eläinlääkäriä ole tarvittu.” **”Ei ole saaren stivoaja”** ”Suomenlammas ei ole vaatimaton eläin, kyllä se tarvitsee kunnollisen hoidon ja rehustuksen, eivät ne menesty saarissa”, Koivisto listaa. Luomuun ei ole Lihasulassa lähdetty, koska se ei tuo lisäarvoa uuhille.

Tuotanto perustuu 99-prosenttisesti pässiin, tiinehtyminen on sataprocenttista, Venäjällä ylikin. **MATTI KOIVISTO** Suomenlampaan rasva karttuu sisäelimiin ja vatsarasvaksi, sen saa pois, tuontilampaasta ei saa, koska rasva on marmoroitunut lihaan sisään. Koiviston suosikkiherkku on ylikypsäksi palvattu karitsan takajalka, suolalla maustettu. Lampuri-mestari muistelee ja nauraksii innokasta kakkia, joka kehui laittaneensa paistiin suolaa, valkosipulia, rosmariinia ja ties mitä ja kehaisi: ”Ei yhtään maistunut lampaalta.” **JUHA AALTOILA** Lihasulan kartano on yksi Suomen ja koko maailman merkittävimmistä valkoisten suomenlampaiden jalostuslampoloista. **TERHI TORIKKA**

Afrikkalaista sikaruttoa Novgorodin alueella

Afrikkalaista sikaruttoa on havaittu toukokuun aikana Venäjän Novgorodin alueella, lähellä Viron rajaa. Tautia on havaittu villisioissa Sosnitsyn kylässä Dubravan metsästäysalueella, muutama sata kilometriä Narvasta itään. Eläintautien torjuntayhdistys ETT:n mukaan yhteensä 97:stä villisiasta 16 oli saanut tartunnan. Näistä viisi oli kuollut ja 11 lopetettu. Tautia on havaittu muun muassa viime vuonna Pietarin lähellä vain noin 200 kilometrin päässä Suomen rajasta. Lisäksi tartuntoja on todettu Moskovan itäpuolelta, Nitzhni Novgorodin alueelta, Mursmanskista, Arkhangeliasta ja Tverin alueelta. Lisäksi afrikkalaista sikaruttoa esiintyy Sardiniassa, Madagaskarilla, Georgiassa, Armeniassa, Azerbaizanissa ja Mauritiuksella. **Tautia ei ole todettu Suomessa** Suomessa afrikkalaista sikaruttoa ei ole koskaan todettu, mutta taudin esiintyminen lähellä itärajaa aiheuttaa merkittävän riskin myös suomalaisille sika-tiloille. Venäjällä ja muissa edellä mainituissa maissa matkailuvia kehoitetaan varovaisuuteen, sillä siat erittävät virusta kaikissa eritteissään. Sikarutto leviää helposti tartunnan saaneen sian, sianliha- tuotteiden, ihmisen, esineiden ja kulkuneuvojen välityksellä.